

ІНТЕГРАЛЬНИЙ ВЕКТОР МЕТАФОРИ

Остапчук І. І.

*кандидат філологічних наук, викладач
викладач кафедри англійської філології
та методики навчання англійської мови*

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Образне значення було об'єктом різноаспектних філософських та філологічних досліджень з давніх часів.

Початок концептуальній метафорі в межах когнітивного підходу покладено в другій половині 20 століття Дж. Лакоффом та М. Джонсоном, що означили метафору не лише як стилістичний прийом, а як механізм мислення [6].

Упродовж наступних тридцяти років велися «метафоричні війни», основним посилом яких було довести роль метафори та зв'язок між складними мисленнєвими структурами та лінгвістичною поведінкою, культурою [5].

Модерним етапом дослідження метафори стає інтегральний напрямок у когнітології, започаткований ще у 50-их роках 20 століття (integral linguistics) румунським дослідником Еугенію Косеріу, чії послідовники роблять спробу систематично підійти до питання метафори та інтегрувати усі міждисциплінарні дослідження в одну парадигму, ідеї якої не суперечать одна одній [7].

Твердження про природу метафори (універсальна чи культурна, тобто притаманна лише певному народу) досліджується тепер у парадигмі когнітивної семіотики за допомогою трирівневої моделі мови Е. Косеріу: універсальний, історичний, індивідуальний, що дозволяє метафорі бути типологічно різною [5].

Процес мапування (mapping procedure) пояснюється не в одному напрямку від сфери-джерела (source domain) на сферу-ціль (target domain), як це стверджувала когнітивістика, – лінгвістами запропоновано двофазний процес метафоризації: концептуальна фаза, що пояснює зв'язок двох доменів на основі подібності у обох напрямках та лінгвістична, що на рівні семантики спрямовує мапування в одному – типовому – напрямку [1].

Т. Єнсен стверджує, що у межах модерної лінгвістики метафору варто розглядати не як уже вербальний продукт, а як активну діяльність творення смислу, тому – це динамічний процес, що базується на основі «естетики» – шляху пошуку подібностей на основі образу, якостей, емоцій [3; 4].

Вплив емотивного компоненту пояснюється поняттям Е. Косеріу «енергія» (energia / creativity) – вмінням вийти за рамки і знайти схожість там, де її важко знайти, аби пояснити комплексні абстрактні концепти [2].

Таким чином, метафора реінтерпретується у модерних дослідженнях як ознака смислотворення і семіотики відходячи від трактування як психологічного довербального феномену. Ідеї інтегральної лінгвістики стають доволі релевантними у сучасній теорії метафори для комплексного і, найголовніше, неконтроверсійного вчення про метафору, що заслуговує наступної розвідки.

Література:

1. Coseriu Eu. Structural semantics and 'cognitive' semantics. Logos and Language. 2000. № 1:1. P.19-42.
2. Dongyu Zh., Minghao Zh., Ciyuan P., Jason J. Metaphor Research in the 21st Century: A Bibliographic Analysis. Computer Science and Information Systems. 2021. № 18(1). P. 303-321.
3. Faur E. The crux of metaphor: between Cognitive and Integral Linguistics. Eugenio Coseriu. Past, Present, Future / ed. Willems Klaas, Munteanu Cristinel. Berlin: De Gruyter, 2021. 404 p.
4. Faur E. Integral Semantics and Conceptual Metaphor: rethinking Conceptual Metaphor within an Integral Semantics framework. Cognitive Semiotics. 2013. № 5. P. 108-139.
5. Gibbs R.W. Metaphor Wars. Conceptual metaphors in human life. New York: Cambridge university press, 2017. 334 p.
6. Johnson M. The aesthetics of meaning and thought. The bodily roots of philosophy, science, morality, and art. Chicago: The University of Chicago Press, 2018. 304 p.
7. Sonesson G. Two models of metaphoricity and three dilemmas of metaphor research. Cognitive Semiotics. 2019. № 12:1. P.1-17.

LINGUA FRANCA VS FRANCOFONIE

Христич Н.С.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

м. Переяслав, Україна

The official languages of the United Nations (193 member states) are currently English, French, Russian, Chinese, Arabic and Spanish. As we can see English and French are very popular languages. English is spoken by at least a quarter of the world's population. It is important to realize that it is spoken in the different parts of